МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ» ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

(з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв’язку)

17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

© ТДМУ, «Укрмедкнига», 2018

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА ДЛЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Шульгай А. Г., Ястремська С. О., Шульгай О. М., Свистун Р. В.

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ. Стрімкий розвиток інформаційних і комунікаційних технологій призводить до значної перебудови інформаційного середовища сучасного суспільства, розширює спектр спеціальностей та ініціює пошук ефективних підходів до підготовки практико-орієнтованих фахівців для обробки значних обсягів інформації.

Розширення можливостей використання інформаційних комп'ютерних технологій в сфері освіти, зростання попиту на дистанційне навчання вимагає від викладачів, які працюють у системі дистанційної освіти володіння сучасними технологіями теорії і методики організації дистанційного навчання.

Основна частина. Під дистанційним навчанням розуміється педагогічна діяльність, в рамках якої організовується інтерактивна взаємодію як між Викладачем і студентом між ними і інтерактивним джерелом інформаційного ресурсу, що включає всі компоненти освітнього процесу. Система дистанційної освіти передбачає проведення систематичних занять зі студентом з використанням засобів комунікацій та освітніх ресурсів мережі Інтернет (вебквести, телеконференції, віртуальні дискусії, ситуаційний аналіз). Для забезпечення якісного проведення дистанційних занять викладач повинен застосовувати також сучасні новітні технології подання інформації (інфографіка, скрайбінг, інтелект-карти, скетч, сторітеллінг, тимчасова шкала, доповнена реальність і т.д.), а також різні види тестів, інтерактивних форм, автоматичні опитування що дозволяє досягти автоматичного контролю за діяльністю студента.

У Тернопільському державному медичному університеті більше 10 років проводяться заняття як на до дипломному, так і на післядипломному рівні за дистанційною формою навчання. Колективами кафедр та навчальних підрозділів підготовлено великі об'єми навчальних матеріалів, розроблено та використовується в освітньому процесі дистанційний контроль знань, який базується на платформі Moodle.

Аналіз багаторічного досвіду дистанційного навчання дозволив сформувати основні організаційно-педагогічні компетенції, якими повинен володіти викладач дистанційної освіти. До організаційних компетенцій слід віднести:

– методичне проектування освітнього процесу за допомогою побудови моделі дистанційного навчання;

– розробку різних видів організаційної документації для проведення дистанційного курсу з урахуванням використовуваних форм і засобів;

– розробку електронного контенту, включаючи різні види педагогічного контролю, проектування системи дистанційної оцінки якості контрольних завдань, вміння вибору програмного забезпечення і технологій проведення контролю при дистанційній освіті.

Серед педагогічних компетенцій доцільно виділити:

– володіння формами організації дистанційного навчання, методами, використанням адекватних їм засобів комунікацій на практиці;

– проведення дистанційного контролю знань;

– проведення освітніх заходів з урахуванням психологічних особливостей поведінки учнів у віртуальній середовищі;

– організація та проведення рефлексії, анкетування дистанційних студентів (курсантів);

– вміння аналізувати конкретну навчальну ситуацію, орієнтуватися в нормах і етики спілкування викладачів і студентів (курсантів);

– здатність до самостійної пізнавальної діяльності, яка базується на отриманні знань з різних джерел інформації;

– здатності оцінювати власні професійні можливості, навички самоорганізації.

Висновок. 1. Дистанційна освіта у сучасні підготовці фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» та безперевному професійному розвитку лікарів відіграє важливу роль, і повинна скласти важливу частку освітнього процесу.

2. Обов'язковою професійною вимогою до викладачів, які забезпечують дистанційне навчання студентів (курсантів) є їхня здатність володіти організаційними та педагогічними компетенціями дистанційної освіти.

Література

1. Воронкін О.С. Організація дистанційних технологій навчання на основі комп'ютерних інформаційних систем вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/vsunud/2018-6E/09vosnzu.htm

2. Польова Л.В. Проблеми дистанційної освіти /Л.В. Польова// Карпатський край. – 2016. – №1. – С.104-110.

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ НАВЧАННЯ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Шулятнікова Т. В., Шаврін В. О.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Кафедра патологічної анатомії і судової медицини є однією з небагатьох, дисципліни якої надають можливість студентам застосовувати теоретичні знання медико-біологічного, а також пропедевтичного характеру з попередніх етапів навчання в опануванні комплексної клініко-морфологічної інформації, що є принциповою умовою для розвитку належного рівня клінічного мислення і фундаментом, що є необхідним для формування компетентного сучасного лікаря будь-якої сфери медицини [1].

Основна частина. В Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) дисципліна «Патоморфологія» викладається студентам усіх медичних факультетів, у тому

числі і студентам стоматологічного профілю (ІІІ медичний факультет). Останні починають вивчати «Загальну патоморфологію» на другому курсі у 4 семестрі, продовжують – на третьому, в 5-му семестрі, вивчаючи «Системну патоморфологію». За весь цей період передбачено складання чотирьох субмодульних контролів (два – в 4 семестрі, два – в 5-му), та двох модульних – із «Загальної» та «Системної патоморфології». Після складання підсумкового контролю «Модуль-2» студенти на зимовій сесії складають тестовий комп'ютерний іспит зі всієї дисципліни, результат якого також враховується під час визначення кінцевої оцінки з дисципліни. Особливістю цього іспиту є те, що в загальну базу тестових завдань окрім кафедральних задач є великий відсоток (приблизно 80%) тих, що були запозичені із державної тестової бази «Крок-1» для студентів стоматологічного профілю і містять у собі питання стосовно патоморфології зубо-щелепної ділянки. Вищезазначена іспитова тестова база в цілому включає біля 700 тестових завдань і доступна для усіх студентів стоматологічного профілю. Особливістю 5-тирічної стоматологічної освітньої програми є те, що окремі дисципліни відповідно з нею передбачено вивчати за дещо скороченою програмою, а окремі предмети, що вивчаються на інших медичних факультетах, зовсім відсутні в програмі. Завдяки цьому, а також відносно низькому рівню початкової мотивації студентів до поглибленого вивчення соматичної патології, недостатній готовності до сприйняття нової клінічної інформації на другому курсі навчання, виникають певні складнощі в самостійному визначенні пріоритетних питань під час самопідготовки студентів. Тому, починаючи з 2016-2017 навчального року в навчальний процес на кафедрі було впроваджено навчальні практикуми, структура і зміст яких відповідає навчальній програмі, але має деякі особливості. Серед них треба виділити наявність акцентуації в тематичній структурі тестових завдань для кожного заняття, яка відображає загальні тенденції у смисловому змісті, притаманні державній базі тестів «Крок-1» для стоматологічного профілю. Зважаючи на достатнє забезпечення кафедри плазмовими панелями, а також можливість використання додаткової комп'ютерної техніки створюються умови проведення занять, які дозволяють застосовувати найефективніші педагогічні прийоми, які сприяють реалізації адаптованого підходу до кожного напрямку медичної спеціалізації, зокрема, стоматологічного профілю. При двохгодинних практичних заняттях спочатку проводиться тестова перевірка вхідного рівня знань (5 хв.). Наступним кроком є усна бесіда викладача зі студентами, в ході якої виявляється глибина засвоєння нового матеріалу і вміння застосовувати отримані раніше знання в розв'язанні клінічних задач. В ході бесіди одночасно проводиться мультимедійна презентація, в якій представляються усі макро – і мікропрепарати, передбачені кожним заняттям. Під час презентації студенти мають можливість ставити запитання викладачу і самостійно описувати патоморфологічні зміни, пояснюючи їх причини. Найбільш важливі в навчальному сенсі мікропрепарати студенти зарисовують в практикумах. На усе вищезазначене передбачено 50 хвилин заняття. Також робочі протоколи забезпечені таблицями, схемами, що акцентують увагу на певній проблематиці, а також рядом питань теоретичного плану (класифікації, стадії морфогенезу та ін.), на які студент повинен дати письмову відповідь під час заняття (20 хв.). Далі проводиться контроль вихідних знань студентів за допомогою так званих «якірних» тестів бази «Крок-1» для стоматологічного профілю (10 хв.). Перевірка тестових відповідей і виставлення оцінок за практичне заняття займає 5 хвилин. Даний алгоритм проведення занять і впровадження адаптованих практикумів, забезпечених «якірними» тестами та акцентуванням уваги студентів на окремих питаннях програми на етапі самопідготовки і під час самостійної роботи сприяє більшій активності і зацікавленості студентів, вищому рівні мотивації до навчання, більшій ефективності засвоєння клінічної дисципліни [2], про що свідчить зростання на майже 8% показників якісної успішності і відсотка студентів, що успішно склали тестовий іспит під час зимової сесії (зростання на 6%) відносно попереднього досвіду викладання дисципліни.

Висновки. Впровадження навчально-методичних матеріалів, що враховують вхідний рівень теоретичної підготовки і особливості мотивації різних медичних профілів навчання, акцентують увагу на певних питаннях під час самопідготовки, сприяє більш ефективному засвоєнню дисципліни, про що свідчить зростання показників успішності студентів відносно досвіду попередніх років.

Література

1. Marshall R. Teaching and learning pathology: a critical review of the English literature / R. Marshall, N. Cartwright, K. Mattick // Med Educ. – 2004. – Vol. 38, № 3. – P. 302-313.

2. Stahl S. M. Best practices in medical teaching / S. M. Stahl, R. L. Davis // NY : Cambridge University Press. – 2011. – 178 p.

УДК37.016:616-053.2]-048.34

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ» НА КАФЕДРІ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ПЕДІАТРІЇ

Шумна Т. Є.

Запорізький державний медичний університет

OPTIMIZATION OF TEACHING DISCIPLINE "PEDIATRICS"AT THE DEPARTMENT OF FACULTY PEDIATRICS

Shumna T. E.

Zaporizhzhia

Резюме: Мета роботи: оптимізація викладання дисципліни «Педіатрія» на кафедрі факультетської педіатрії із застосуванням сучасного діагностичного обладнання та новітніх методик навчання. Основна частина. На кафедрі

Ханюков О. О., Гетман М. Г., Лакіза Т. В., Писаревська О. В., Сімонова Т. А.
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ 299

Хмельникова Л. І., Подплетня О. А.
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ 300

Холодкова О. Л., Нескоромна Н. В., Чеботарьова С. О.
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ 301

Хріпков І. С.
ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У МАЛИХ ГРУПАХ ПРИ ВИВЧЕННІ ГІСТОЛОГІЇ 301

Червона Г. М.
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО – КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЦИКЛІ ТЕРАПЕВТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ 302

Шаєнко З. О., Муравльова О. В., Дворник І. Л., Бобирьова Л. Є., Попруга А. О.
ВАЖЛИВІСТЬ ІННОВАЦІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ 303

Шаповал С. Д., Дмитрієва С. М., Грицун Т. О.
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА БАР'ЄРИ КОМУНІКАЦІЇ УЧАСНИКІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 304

Шевченко О. С., Говардовська О. О., Сенчева Т. В., Погорєлова О. О., Швець О. М.
ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТРЕНІНГУ, НАПРАВЛЕНОГО НА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК РОБОТИ ІЗ СОЦІАЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИМИ ХВОРИМИ В МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ 305

Шейко А. О.
МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ 305

Шигонська Н. В.
ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ 306

Шовкова З. В., Баюрка С. В.
CASE-МЕТОД У ВИКЛАДАННІ ЛІКАРСЬКОЇ ТА АНАЛІТИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ У НФАУ 307

Шпонька І. С., Короленко Г. С., Пісоцька Л. А., Алексєєнко О. А., Гриценко П. О.
ВИЯВЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, СПРЯМОВАНИХ НА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ 308

Шулик М. Б., Цуркан К. Л., Урсол Г. М.
ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ» ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ В МЕДИЧНОМУ ВУЗІ 309

Шульгай А. Г., Машталір А. І., Кічаєва Т. М.
ВІДДІЛ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ» 310

Шульгай А. Г., Ястремська С. О., Шульгай О. М., Свистун Р. В.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА ДЛЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 311

Шулятнікова Т. В., Шаврін В. О.
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ НАВЧАННЯ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ 311

Шумна Т. Є.
ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ» НА КАФЕДРІ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ПЕДІАТРІЇ 312

Щербина М. О., Кузьміна О. О.
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА ФАХОМ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» 314

Яковенко Л. М., Чехова І. Л., Ковтун Т. О.
ВИХОВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ 315

Ясінський Р. М.
МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФТИЗІАТРІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ – ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН 4 КУРСУ 316

Ящишина Ю. М., Алексейчук І. С.
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ 317